

Bağımsızlık Sonrası Azerbaycan Televizyonu: Siyasal Süreçler, Gelişen Medya Yapıları ve Mücadele Edilen Sorunlar

Sevil HASANOVA | [ORCID: 0009-0005-3353-5620](https://orcid.org/0009-0005-3353-5620) | csevilqiyasqizi@gmail.com

Bakü Devlet Üniversitesi, Gazetecilik Fakültesi, Radyo-Televizyon Ana Dalı, Bakü, Azerbaycan

ROR ID: <https://ror.org/026gk3798>

Öz

Bu makale, Azerbaycan televizyon kanallarının ülke bağımsızlığından sonraki döneminde karşılaştığı zorluklar, fırsatlar ve çözüm önerilerini kapsamlı bir şekilde ele almaktadır. 20. yüzyılın ortalarından itibaren televizyonculuk, dijitalleşme ve yeni teknolojilerle köklü bir dönüşüm geçirmiştir. Azerbaycan’da bu dönüşüm, dijital yayıncılığın hız kazanması, internet üzerinden yayıncılık (IPTV ve OTT) gibi gelişmelerle şekillenmiştir. Ancak bu süreç, altyapı yetersizlikleri, finansal zorluklar ve dijital okuryazarlık eksiklikleri gibi önemli engellerle karşılaşmıştır. Özellikle yerel televizyon kanalları, dijital teknolojilere yatırım yapmakta zorluk çekmekte ve HD yayıncılığa geçişte finansal sıkıntılar yaşamaktadır. Ayrıca medya profesyonellerinin dijital becerilerinin geliştirilmesi, dijital okuryazarlık konusunda eğitimlerin yaygınlaştırılması gerektiği vurgulanmaktadır. Dijital bölünme, kırsal ve kentsel alanlar arasındaki eşitsizlikleri artırmakta ve televizyonun toplumsal entegrasyon sağlama rolünü sınırlamaktadır. Çalışmada, tarama yöntemiyle mevcut literatür incelenmiş, siyasal süreçlerin medya üzerinde etkileri incelenmiş, konuyla ilgili güncel istatistiklere ulaşılmış ve bu veriler üzerinden derinlemesine bir değerlendirme yapılmıştır. Çözüm önerileri arasında, finansal sürdürülebilirlik için alternatif gelir modelleri oluşturulması, kültürel ve eğitsel içeriklerin artırılması, dijital platformlardaki varlıkların güçlendirilmesi ve veri gazeteciliği uygulamalarının yaygınlaştırılması önerilmektedir. Ayrıca devletin televizyon sektörüne yönelik teşvik politikaları geliştirilmesi gerektiği belirtilmektedir. Dijitalleşme sürecinin sağlıklı bir şekilde işlemesi, Azerbaycan’ın medya sektörünün küresel düzeyde daha rekabetçi, erişilebilir ve sürdürülebilir olmasına olanak sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler

Azerbaycan, Televizyon, Altyapı Zorlukları, Medya Sürdürülebilirliği, Dijital Okuryazarlık.

Atıf Bilgisi

Hasanova, Sevil. (2025). Bağımsızlık Sonrası Azerbaycan Televizyonu: Gelişen Medya Yapıları ve Mücadele Edilen Sorunlar. Türkiye Medya Akademisi Dergisi Sayı:10 (Eylül 2025), 227-250. <https://doi.org/10.5281/zenodo.17203801>

Geliş Tarihi	12.04.2025
Kabul Tarihi	30.07.2025
Yayın Tarihi	28.09.2025
Değerlendirme	İki Dış Hakem / Çift Taraflı Körleme
Etik Beyan	Bu çalışmanın hazırlanma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyulduğu ve yararlanılan tüm çalışmaların kaynakçada belirtildiği beyan olunur.
Yazar Katkıları	Yazar-1 (%100)
Etik Komite Onayı	Çalışma Etik izin belgesi gerektirmemektedir.
Benzerlik Taraması	Yapıldı – Turnitin
Etik Bildirim	admin@turkiyemedyaakademisi.com
Çıkar Çatışması	Çıkar çatışması beyan edilmemiştir.
Finansman	Bu araştırmayı desteklemek için dış fon kullanılmamıştır.
Telif Hakkı & Lisans	Yazarlar dergide yayınlanan çalışmalarının telif hakkına sahiptirler ve çalışmaları CC BY-NC 4.0 lisansı altında yayımlanmaktadır.

Post-Independence Azerbaijani Television: Evolving Media Structures and Challenges Faced

Sevil HASANOVA | [ORCID: 0009-0005-3353-5620](https://orcid.org/0009-0005-3353-5620) | csevilqiyasqizi@gmail.com

Baku State University, Faculty of Journalism, Radio and Television Department, Baku, Azerbaijan

ROR ID: <https://ror.org/026gk3798>

Abstract

This article comprehensively addresses the challenges, opportunities, and proposed solutions faced by Azerbaijani television channels in the post-independence period. Since the mid-20th century, television has undergone a profound transformation with digitalization and new technologies. In Azerbaijan, this transformation has been shaped by the rapid advancement of digital broadcasting and developments such as internet-based broadcasting (IPTV and OTT). However, this process has encountered significant barriers such as infrastructure deficiencies, financial challenges, and a lack of digital literacy. Local television channels, in particular, are struggling to invest in digital technologies and facing financial difficulties in transitioning to HD broadcasting. Furthermore, the article emphasizes the need for the development of digital skills among media professionals and the widespread dissemination of digital literacy training. Digital divide is exacerbating inequalities between rural and urban areas, limiting television's role in fostering social integration. The study employs a scanning method to review existing literature, access current statistics on the subject, and conduct an in-depth evaluation based on these data. Proposed solutions include creating alternative revenue models to ensure financial sustainability, increasing cultural and educational content, strengthening the presence on digital platforms, and promoting the widespread implementation of data journalism practices. Additionally, it is highlighted that the government should develop incentive policies for the television sector. The smooth operation of the digitalization process will allow Azerbaijan's media sector to become more competitive, accessible, and sustainable on a global scale.

Keywords

Azerbaijani Television, Infrastructure Challenges, Media Sustainability, Digital Literacy.

Citation

Hasanova, Sevil. (2025). "Post-Independence Azerbaijani Television: Evolving Media Structures and Challenges Faced". Journal of Türkiye Media Academy. Issue: 10 (September 2025), 227-250. <https://doi.org/10.5281/zenodo.17203801>

Date of Submission	12.04.2025
Date of Acceptance	30.07.2025
Date of Publication	28.09.2025
Peer-Review	Double anonymized - Two External
Ethical Statement	It is declared that scientific and ethical principles have been followed while carrying out and writing this study and that all the sources used have been properly cited.
Author Contribution	Author-1 (100%)
Ethical Approval	No study requiring ethical permission was conducted.
Plagiarism Checks	Yes - Turnitin
Conflicts of Interest	The author(s) has no conflict of interest to declare.
Complaints	admin@turkiyemediyakaademisi.com
Grant Support	The author(s) acknowledge that they received no external funding in support of this research.
Copyright & License	Authors publishing with the journal retain the copyright to their work licensed under the CC BY-NC 4.0 .

Giriş

Televizyon, modern toplumlarda kitle iletişiminin en güçlü araçlarından biri olarak, hem bilgi akışını sağlama hem de kültürel normları şekillendirme konusunda merkezi bir rol oynamaktadır. Medya, toplumsal değerlerin ve ideolojilerin yayılmasında etkili bir araç olmasının yanı sıra, bireylerin dünya görüşlerini şekillendirmelerine de katkıda bulunur. Bu bağlamda, televizyonculuk, sadece eğlenceli içerikler sunmakla kalmayıp, aynı zamanda toplumsal bilinçlenmeye ve kültürel çeşitliliğin korunmasına da önemli katkılarda bulunmaktadır.

Azerbaycan televizyonu, Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği'nin çöküşü ve Azerbaycan Cumhuriyeti'nin bağımsızlığını ilan etmesinin ardından köklü bir dönüşüm sürecine girmiştir. Bağımsızlık sonrası medya sektörü, sadece teknolojik ve yapısal anlamda değil, aynı zamanda toplumsal, kültürel ve politik düzeyde de ciddi değişimlere uğramıştır (Enserov, 2011). Bu çalışmada, Azerbaycan televizyonunun tarihsel gelişimini, karşılaştığı zorlukları ve bu zorluklarla mücadele etme biçimlerini derinlemesine incelenmiştir. Özellikle bağımsızlık sonrasında televizyon yayıncılığındaki dönüşümü ve bu dönüşümü etkileyen faktörlerin incelenmesi, hem Azerbaycan'ın hem de geniş anlamda Kafkasya bölgesinin medya tarihinin anlaşılması açısından kritik bir öneme sahiptir.

Sovyetler Birliği döneminde Azerbaycan televizyonu, yalnızca bir iletişim aracı değil, aynı zamanda devletin ideolojik ve kültürel hedeflerini taşıyan, baskın bir propaganda aracı olmuştur (Alizade ve Muharremli, 2006, ss. 88-90). Azerbaycan'ın kültürel ve dilsel çeşitliliği, televizyon programlarında az yer bulmuş, bu yayınlar Sovyet merkezi yönetiminin talepleri doğrultusunda şekillenmiştir. Bağımsızlık sonrası ise Azerbaycan televizyonu, devlet kontrolünden sıyrılmaya ve özel televizyon kanallarının oluşmaya başlamasıyla birlikte daha fazla çeşitliliğe ve özgürlüğe kavuşmuştur. Ancak bu yeni dönemde de televizyon sektörü, yalnızca dışsal bir dönüşüm yaşamamış, aynı zamanda içerik üretme sürecinde de ciddi zorluklarla karşı karşıya kalmıştır.

Azerbaycan televizyonunun bağımsızlık sonrası Azerbaycan'daki toplumsal ve kültürel kimlik arayışının merkezinde yer alırken, bunun yanı sıra karşılaştığı altyapı eksiklikleri ve finansal sıkıntılar, kaliteli içerik üretme ve uluslararası medya standartlarına ulaşma yolunda engellerle karşılaşmıştır (Guliyev, 2004). İnternetin ve dijital platformların hızla yayılması, Azerbaycan televizyonunu küresel medya ortamına daha yakın hale getirmiştir. Ancak bu durum, geleneksel televizyonun izleyici kitlesi ile dijital platformlar arasında bir kopukluk yaratırken, aynı zamanda televizyonun sosyal ve kültürel sorumluluklarını yerine getirme biçimini de yeniden şekillendirmiştir. Azerbaycan'ın dijitalleşme sürecine adapte olma hızı, medya alanında hem fırsatlar hem de ciddi zorluklar yaratmıştır. Sosyal medya ve dijital platformlar aracılığıyla yapılan yayınlar, geleneksel televizyon yayıncılığının ötesine geçerek toplumsal etkiler yaratmış, yeni medya yapıları ve teknolojileri televizyonun toplumsal rolünü yeniden tanımlamıştır.

Bu makale, Azerbaycan televizyonunun bağımsızlık sonrası dönemdeki gelişimini analiz ederek, televizyonun medyadaki evrimi, toplumsal işlevleri, karşılaştığı finansal ve yapısal zorluklar ile ilgili sorunları ve dijitalleşme sürecinin etkilerini kapsamlı bir şekilde ele almayı amaçlamaktadır. Ayrıca Azerbaycan televizyonunun gelecekteki gelişim yolculuğunda karşılaşılabileceği yeni zorluklara dair öneriler sunulmuştur.

Çalışma kapsamında, ilgili konuya dair mevcut literatür detaylı bir şekilde incelenmiş ve yapılan tarama yöntemiyle elde edilen bilimsel veriler sistematik bir biçimde toplanarak analiz edilmiştir. Bu süreçte, literatürdeki önemli teorik ve ampirik çalışmalar dikkate alınmış, elde edilen bulgular çalışmada sunulmuştur. Çalışmanın önemi, Azerbaycan televizyonunun dijitalleşme sürecindeki zorluklar ve fırsatları ele alarak, medya sektörünün sürdürülebilirliği için gerekli stratejik adımları belirlemesidir. Dijital okuryazarlık, altyapı eksiklikleri ve finansal zorluklar gibi kritik sorunlara odaklanan bu araştırma, televizyon yayıncılığının dönüşümünü anlayarak, sektör profesyonellerine ve politika yapıcılara önemli çözüm önerileri sunmaktadır. Ayrıca çalışma dijitalleşmenin medya çeşitliliği üzerindeki etkilerini inceleyerek, Azerbaycan'ın küresel medya rekabetindeki rolünü güçlendirmeyi hedeflemektedir. Bu çalışma, Azerbaycan'daki televizyonculuğun gelişimine katkı sağlamak için önemli bir kaynak teşkil etmektedir.

1. Azerbaycan Televizyon Yayıncılığının Tarihsel Gelişimi ve Siyasal Süreçler

Azerbaycan televizyon yayıncılığı, Sovyetler Birliği'nin egemenliği altında, 1950'lerin ortalarında başlayan televizyon yayını ile temellenmiş ve bu süreç, Azerbaycan'ın medya tarihinin önemli bir aşamasını oluşturmuştur. Sovyet döneminde, televizyon, merkezi hükümetin ideolojik kontrolü altındaki bir araç haline gelmiş, dolayısıyla halkın bilgilendirilmesi ve eğitilmesi, devletin belirlediği sınırlar içinde şekillendirilmiştir. 14 Şubat 1956 yılında Azerbaycan'da ilk televizyon yayını başladığında, bu adım, sadece teknolojik bir yenilik olarak değil, aynı zamanda Sovyet kültürünü ve ideolojisini halk arasında daha etkin bir biçimde yayma amacını taşımıştır. Bu dönemde Azerbaycan televizyonu, yalnızca eğlence ve bilgi sunumu değil, aynı zamanda devletin politik ve kültürel hedeflerini gerçekleştirme işlevini üstlenmiştir. Sovyetler Birliği'nin merkezi medya politikaları doğrultusunda Azerbaycan televizyonu, kendi kültürel kimliğini ifade etme noktasında ciddi sınırlamalarla karşı karşıya kalmış, halkın dilsel ve kültürel çeşitliliği büyük ölçüde görmezden gelinmiştir (Alizade ve Meherremli, 2006).

Bağımsızlık sonrası Azerbaycan televizyonu, devletin tekeli altındaki yayına son vererek özel televizyon kanallarının ortaya çıkışına tanıklık etmiştir. Bu dönemde, medya sektörü, özellikle televizyonculuk alanında, özgürleşme çabaları ve küresel medya normlarına uyum sağlama adına önemli bir evrim geçirmiştir. Bununla birlikte bağımsızlık sonrası televizyonculuk, sadece teknolojik ve yapısal bir dönüşüm değil, aynı zamanda toplumsal ve kültürel anlamda da derin bir değişimi beraberinde getirmiştir. Azerbaycan

televizyonunun gelişimi, toplumsal katılım ve ulusal kimlik inşası açısından önemli bir araç haline gelmiş, özellikle bağımsızlık sonrası kültürel çeşitliliğin yansımaları için bir alan yaratmıştır (Guliyev, 2006).

Sovyetler Birliği'nin çöküşüyle birlikte Azerbaycan televizyonu, ulusal bir kimlik arayışının parçası olarak, yerel kültürel unsurları yeniden tanıtmaya ve toplumsal hafızayı inşa etme yönünde önemli bir rol üstlenmiştir. Bağımsızlık sonrası dönemde televizyon, Azerbaycan halkının siyasi ve kültürel kimliklerini yansıtan, toplumsal değişimleri takip eden ve halkla etkileşime giren bir mecra haline gelmiştir. Bununla birlikte televizyonculuğun bu yeni dönemde karşılaştığı en büyük zorluklardan biri, dijitalleşme sürecine adapte olma ve küresel medya rekabetine dayanıklı bir medya yapısı inşa etme çabası olmuştur.

1.1. Sovyet Dönemi Azerbaycan Televizyonu

Azerbaycan, 28 Nisan 1920'de Sovyetler Birliği'ne dahil olduktan sonra, kitle iletişim araçları da merkezi hükümetin ideolojik ve kültürel kontrolü altına girmiştir. Moskova merkezli bir televizyon kanalının yayına girmesinin üzerinden on yıl geçtikten sonra, Azerbaycan'da, özellikle Bakü'den olmak üzere, Kafkasya ve Orta Asya bölgesinde ilk televizyon yayınları başlatılmıştır. 14 Şubat 1956 yılında yapılan ilk yayımla birlikte Azerbaycan Devlet Televizyonu (AzTV), halkın yaşamına dahil olmaya başlamış, ilk sunucu olarak Necibe Melikova, "Gösterir Bakı!" ifadesiyle televizyonun resmi başlangıcını duyurmuştur (Alizade ve Muharremli, 2006, s. 68). Aynı gün, "Bahtiyar" adlı bir sinema filmi de yayımlanarak, televizyonculuğun Azerbaycan'daki ilk örneğini oluşturmuştur (Muharremov, 1996, s. 101). Sovyetler Birliği'nin medyayı hem bilgi aktarımı hem de ideolojik kontrol aracı olarak kullanma stratejisinin bir parçası olarak, Azerbaycan televizyonu, başlangıçta yalnızca birkaç saatlik programlarla sınırlıydı. Yayınlar, Bakü'deki bir stüdyodan yapılmakta olup, şehrin dışına hemen hemen hiç ulaşamamıştır (Guliyev, 2004, s. 41). Bu ilk dönemlerde, televizyon yayınları, esas olarak Sovyet propagandasını yaymak amacı taşımaktaydı. 1957'de Azerbaycan televizyonu, Radyo Enformasyon Müdürlüğü ile birleşerek "Devlet Radyo ve Televizyon Yayınları Komitesi" adı altında daha merkezi bir yapıya kavuşturulmuş, 1991'de ise Azerbaycan televizyonu bağımsız bir kurum haline gelmiştir (Muharremov, 1996, s. 102).

Sovyetler döneminde Azerbaycan televizyon kanalı da dahil olmakla tüm basında, programlar ve yayınlar tamamen Sovyet ideolojisine dayanarak şekillendirilmiştir. Azerbaycanda televizyon, devletin resmi görüşlerinin halk arasında yayılması için de önemli bir araç olarak kullanılmıştır. Azerbaycan'daki televizyon yayınlarının çoğu, Sovyetler Birliği'nin merkezi hükümetinin kültürel ve politik ajandası doğrultusunda hazırlanmış ve Azerbaycan halkı, bu içeriklerin çoğunu yalnızca Rusça izleme imkanı bulmuştur (Guliyev, 2004). Azerbaycan dilinde yayın yapan programlar sınırlı kalmış ve bu, Azerbaycan halkının kendi kültürünü ve dilini televizyon aracılığıyla geniş bir izleyici kitlesine sunma fırsatını büyük ölçüde kısıtlamıştır. 1965'li yıllarda programlar, Sovyet

ideolojisini yansıtan kültürel içeriklerle sınırlı kalmıştır. "Azerbaycan bestekarlarının portretleri", "Edebiyat ve Sanat" gibi programlar, Azerbaycan kültürünü tanıtmayı hedeflemiş, ancak Sovyet kültürünün etkisi altında kalmıştır. 1960'lı yıllarda, haber programları ve gazetecilik daha fazla önem kazanmış, 1960'ta "Günün Yenilikleri" adıyla yayınlanan haber bülteni, 1967'de "Günün Ekranı" olarak genişletilmiştir. Bu dönemde, "Son Haberler" ve "Günün Ekranı" gibi haber programları, dünya olaylarını izleyicilere aktarmak için hazırlanmıştır (Rüstemov, 2005, s. 52). Televizyonculuğun ilk yıllarında, sunuculuk, deneyimli gazeteciler ve tiyatrocular tarafından yapılmıştır. Sunucular, Sovyet kültürünü ve ideolojisini izleyicilere doğru bir şekilde aktarmakla sorumlu kişiler olmuştur. Birçok Azerbaycanlı sunucu, profesyonel olarak eğitim almış tiyatro sanatçıları ve seslendirme sanatçıları olmuştur. İlk dönemlerde, Tamara Gözelova, Naile Mehdibeyova, Sevda Ganizade, Sara Manafova, Rena Nesirova, Rexşan Aslanova, Sima Xasıyeva ve Nizami Memmedov gibi isimler, televizyon ekranlarında yer alıp sunuculuk yaptılar. Bu dönemde televizyon, halkla etkili bir iletişim kurma aracından ziyade, daha çok devletin ideolojik söylemlerinin halka ulaştırılmasında bir araç olarak kullanılmaktaydı. Yayın dili olan Rusça, Sovyetler Birliği'nin resmi diliydi ve eğitim, kültür ve devlet işlerinde yaygın olarak kullanılmaktaydı.

Sovyet dönemi Azerbaycan televizyon yayınları içerik açısından oldukça homojendi. Programlar, halkı Sovyet ideolojisi ve Leninist düşünceler hakkında eğitmek, sosyalist değerlere bağlılıklarını pekiştirmek ve Batı karşıtı bir propaganda yapmak için yoğun bir şekilde kullanılmaktaydı (Alizade ve Muharremli, 2006, s. 70). Bunun dışında, kültürel içerikler, Sovyetler Birliği'nin çok uluslu yapısının bir yansıması olarak, farklı Sovyet cumhuriyetlerinden gelen kültürel temalarla harmanlanmıştı. Azerbaycan'a özgü geleneksel kültürün ve sanatın çok sınırlı bir şekilde televizyon programlarında yer bulması, halkın kültürel kimliğini koruma noktasında önemli bir kayıp anlamına gelmekteydi.

Azerbaycan televizyonu, başlangıçta sadece bir veya iki kanal üzerinden yayın yapabilmekteydi ve programlar akşam saatlerinde birkaç saatlik süreyle sınırlıydı. Sovyetler Birliği'nin son yıllarına kadar, Azerbaycan'daki televizyon yayıncılığı büyük ölçüde merkezi yönetimin denetiminde kalmış, Azerbaycan televizyonunun içerik üretimi ve program çeşitliliği, Rusya'daki televizyon yapımlarına büyük ölçüde bağımlı olmuştur. Ayrıca devletin sıkı denetimi altında olduğu için televizyon yayınlarında eleştirinin neredeyse hiç yer bulmadığı bir dönemde, izleyicilere tek tip içerik sunulmuştur (Hanım, 2004).

1960'lı yıllardan itibaren Azerbaycan televizyonunda, kültürel programların ve eğlenceli içeriklerin arttığı görülmüştür. Örneğin, "Odlar Diyarı", "Dostluk" gibi kültürel programlar izleyicilerin ilgisini çekmiştir. 1960 yılının sonunda, Azerbaycan televizyonunda ilk kez yayımlanan "Sizinle Birlikte" adlı yılbaşı programı, müzik ve röportajlar gibi çeşitli içerikler sunmuştur (Alizade ve Muharremli, 2006, s. 74). Ancak bu içerikler yine Sovyet kültürünü yüceltmeye yönelik olmaktadır. Azerbaycanlı sanatçılar ve

kültürel figürler Sovyetler Birliği'nin kültürel normlarına ve sanat anlayışına uygun bir şekilde temsil edilmekteydi. Bunun yanında, Azerbaycan televizyonunun en önemli özelliklerinden biri de eğitimsel içerikler sunmasıydı. Sovyet dönemi boyunca, halkın eğitim seviyesinin artırılmasına yönelik televizyon programları, resmi ideolojiyi yansıtan, ancak eğitici ve öğretici olan içerikler olarak sıkça gözlemlenmiştir. 1980'lerin sonlarına doğru Azerbaycan televizyonu, spor programlarına özel bir ilgi göstermiştir. Futbol şampiyonaları ve spor yorumculuğu üzerine kurulan birimle, televizyon, sporun önemli simalarını tanıtmıştır (Muharremov, 1996, s. 103). Çingiz İsmayilov, Aydın Aliyev gibi isimler, Azerbaycan televizyonunun spor dünyasında tanınan figürlerinden olmuştur. 1970'lerin sonlarına doğru, televizyon programları çeşitlenmiş ve 1980'lerde program sayısı 50'yi geçmiştir (Hanım, 2004, s. 83). Bu dönemde popülerleşen programlar arasında "Günün Ekranı", "Aşkarlık" gibi yapımlar öne çıkmıştır.

Sovyet dönemi Azerbaycan televizyonunun son yıllarına gelindiğinde, teknoloji ve içerik açısından önemli gelişmeler yaşanmış olsa da televizyon hala büyük ölçüde ideolojik bir araç olarak kalmaya devam etmiş ve bu da ülkenin gelişmesini aksatmıştır (Memmedli, 2006, s. 68). 1980'lerin sonlarına doğru, Azerbaycan televizyonu Sovyet hükümetinin katı denetiminden biraz daha esnekleşmeye başlamış, ancak bu esneklik, sınırlı bir şekilde toplumsal ve kültürel çeşitliliği yansıtabilmiştir. Sovyetler Birliği'nin çöküşü ve Azerbaycan'ın bağımsızlığını ilan etmesinin ardından televizyon ve genel anlamda basın daha özgür ve çok sesli bir yapıya bürünmüştür.

Muharremov (1996, ss. 96-97), Azerbaycan televizyonunun Sovyetler Birliği dönemi tarihini üç ana döneme ayırmaktadır. İlk olarak, başlangıç dönemi (1953-1960), televizyonun teknik altyapısının oluşturulması ve stüdyo inşasının tamamlandığı, genel hazırlıkların yapıldığı bir aşama olarak belirlenmiştir. Ardından, kitlesel programcılık dönemi (1960-1980), televizyon programlarının sayısının ve türlerinin arttığı, video kayıtlarının ve stüdyo dışı çekimlerin eşzamanlı olarak gerçekleştirildiği ve yayıncılığın sistemli bir şekilde yönetilmeye başlandığı yılları kapsamaktadır. Son olarak, toplumsal etki dönemi (1980-1990), televizyon gazeteciliğinin yeni bir aşamaya geçtiği, programların toplumsal hayata daha yakın hale geldiği, milli uyanış belirtilerinin arttığı ve özellikle enformasyon programlarında propaganda yerine gerçek haberciliğe yönelik bir eğilimin ortaya çıktığı dönemi ifade etmektedir.

1.2. Bağımsızlık Sonrası Televizyon Yapılarındaki Değişiklikler

Bağımsızlık, bir ülkenin egemenliğini ve kendi iç işleyişine dair kararlar alma yetkisini sağlarken, medya özgürlüğü de demokratik bir toplumun temel taşlarından biri olarak halkın doğru bilgiye ulaşmasını ve çeşitli görüşlerin serbestçe ifade edilmesini güvence altına alır. Medyanın bağımsız olması, sadece haberlerin doğruluğunu ve çeşitliliğini sağlamakla kalmaz, aynı zamanda toplumun kamuoyunu şekillendiren kritik bir güç olarak işlev görmesini mümkün kılar. Azerbaycan, 18 Ekim 1991'de Sovyetler Birliği'nin dağılmasının ardından bağımsızlığını kazanmış ve bu süreç, ülkedeki medya yapıları

üzerinde köklü değişikliklere yol açmıştır. Bağımsızlık sonrası televizyon, sadece bir iletişim aracı olmanın ötesine geçerek, toplumsal, kültürel ve siyasi dinamiklerin şekillendiği bir alan haline gelmiştir. Bu dönemde Azerbaycan televizyonunda görülen değişiklikler, hem içerik hem de yapısal anlamda önemli dönüşümler geçirmiştir (Guliyev, 2004).

Bağımsızlığın hemen ardından, Azerbaycan'daki televizyon yapıları, ülkedeki demokratikleşme çabalarının bir parçası olarak dönüşmeye başlamıştır. Sovyet döneminde tek bir resmi devlet televizyonunun hakimiyetinde olan yayıncılık, bağımsızlık sonrasında çeşitlenmeye başlamış ve birçok özel kanalın açılmasına zemin hazırlamıştır. Ancak bu süreçteki dönüşümün hızla tamamlandığı söylenemez. İlk yıllarda, televizyon kanalları hala devletin ve hükümetin etkisi hissedilmiş, bu durum Azerbaycan medyasının bağımsızlık yolundaki ilk engellerinden biri olmuştur. 1992'deki Dağlık Karabağ Savaşı ve sonrasındaki dönemde televizyon ve radyo, milli birlik ve dayanışma duygusunun güçlendirilmesi için bir iletişim aracı olarak kullanılmıştır (Hudiyev, 2002, ss. 39-40). 25 Nisan 1991'de kabul edilen düzenlemeye göre, Devlet Televizyonu ve Radyo Kurumu'nun yönetimi, Cumhurbaşkanının onayladığı 11 kişilik bir yayın kuruluna devredilmiştir. Bu değişiklik, televizyonun Sovyet dönemine ait eski yönetim şekli yerine, yeni kurallar çerçevesinde yönetilmesini sağlamıştır (Alizade ve Muharremli, 2006: 106-107). 1998 yılında Azerbaycan'da devlet sansürü resmi olarak kaldırılmıştır (Enserov, 2011, s. 146).

1990'ların sonlarına doğru özel televizyon kanalları özgür bir medya ortamı yaratma yönünde adımlar atmaya başlamıştır (Ahmadova, 2017, s. 17). Bu dönemde AzTV devlet kanalı hala baskın olsa da ANS TV (1991), Sara TV (1995), Space TV (1997) ve Lider TV (2000) gibi özel kanallar topluma daha çeşitli içerikler sunmayı hedeflemiştir. Bu süreç, medyanın demokratikleşmesi kuramı ışığında değerlendirilebilir. Medyanın demokratikleşmesi, medyanın yalnızca hükümetin kontrolünden bağımsızlaşmasını değil, aynı zamanda toplumsal farklılıkları yansıtan, çok sesli bir yapıya kavuşmasını da ifade etmektedir (Işık, 2013). Azerbaycan'daki özel televizyonların artışı, bu kuramın somut bir örneği olarak öne çıkmaktadır.

Bağımsızlık sonrasında televizyon, Azerbaycan halkının milli uyanış sürecinde önemli bir rol üstlenmiştir. 1990'ların başlarından itibaren, televizyon programları halkın tarihini, kültürünü ve geleneklerini daha fazla yansıtmaya başlamış, bu dönemde televizyonun etkisi, kültürel hegemonyanın kırılmasında büyük bir rol oynamıştır. Sovyet döneminde devletin ideolojik denetimi altında olan televizyon içerikleri, bağımsızlık sonrası daha özgür bir şekilde şekillenmeye başlamıştır (Ahmadova, 2017). Kültürel çeşitliliğin arttığı bu dönemde, televizyon programlarında özellikle milli kimliği yücelten yapımlar ön plana çıkmıştır. Azerbaycan'ın bağımsızlık ilanından sonra, televizyon halk şarkıları, folklorik programlar ve tarihi figürlere dair belgeseller gibi içeriklerle halkın geçmişine sahip çıkmıştır. Bu kültürel dönüşüm, televizyonun toplumsal belleği inşa etmedeki rolünü pekiştirmiştir (Guliyev, 2004).

1991 sonrası dönemde televizyon kanallarında haber bültenleri, eğlence programları, tartışma programları ve belgeseller gibi farklı türlerde içerikler yayına girmeye başlamıştır (Hudiyev, 2002, s. 209). “Sabahınız Heyir (Günaydın)” (1992), “7 Gün” (1993), “Seher” (1995), “Azerbaycan Bugün” (1998) programları, “İtkin (Kayıp) Gelin” (1992) dizisi örnek olarak değerlendirilebilir (Alibeyli, 2005, s. 80). Bu çeşitlilik, medyanın yalnızca haber ve eğlence sunmanın ötesine geçip, kültürel kimliğin yeniden şekillendiği bir platform haline gelmesini sağlamıştır. 2000’li yılların başlarında, Azerbaycan televizyonlarında reality show ve tartışma programları gibi yeni türlerin yaygınlaşması, izleyicilere daha geniş bir seçenek sunmuştur. Aynı dönemde, politik gündemin daha fazla işlenmeye başlanması, toplumsal ve siyasal değişimlerin medya üzerinden izlenebilmesine olanak sağlamıştır. Örneğin, 2003 Cumhurbaşkanlığı seçimleri sırasında televizyonlar, haber sunumu ve seçimlere dair yaptıkları yayınlarla, demokratikleşme sürecinde medyanın rolünü gözler önüne sermiştir (Guliyev, 2004, s. 93).

Bağımsızlık sonrası televizyon yapılarındaki bir diğer önemli değişiklik, teknolojik dönüşüm olmuştur. Özellikle 2000’lerin ortalarından itibaren dijital yayıncılığa geçiş süreci hızlanmış, televizyon kanalları internet üzerinden yayın yapma imkanı bulmuştur. Bu dönemde, çevrim içi televizyon platformları ve sosyal medya gibi yeni medya araçlarının gelişmesi, Azerbaycan televizyonunun içeriğine farklı bir boyut katmıştır. Dijitalleşme, televizyonun sadece geleneksel bir izleme aracından daha interaktif ve kullanıcı odaklı bir hale gelmesine olanak sağlamıştır. İzleyicilerin televizyon programlarını internet üzerinden izlemeleri, canlı yayınlara katılmaları ve yorum yapmaları, televizyon yapımlarının dinamiklerini değiştirmiştir. Bu değişiklik, televizyonların içerik oluşturma süreçlerini daha katılımcı hale getirmiş ve televizyonun toplumsal etki alanını genişletmiştir.

Bağımsızlık sonrası dönemde, Azerbaycan televizyonu sadece iç politikayla sınırlı kalmayıp, uluslararası düzeyde de önemli bir etki alanı oluşturmıştır. Ülkedeki televizyon kanalları, yalnızca Azerbaycan içindeki izleyicilere değil, aynı zamanda diaspora ve uluslararası izleyici kitlesine de hitap etmeye başlamıştır. Bu durum, Azerbaycan televizyonunun küresel bağlamda daha geniş bir kültürel etkileşim içinde olmasına yol açmıştır. Azerbaycan Televizyonu (AzTV) gibi devlet kanalları, özellikle Orta Asya, Kafkasya ve Orta Doğu ülkelerinde izleyici kitlesi oluşturmaya başarmıştır (Enserov ve Yurdigül, 2016). 1998 Şubat’ında AzTV’de açılan Uluslararası Programlar Bölümü, yabancı televizyon kanallarıyla program alışverişi yapmak amacıyla Türkiye’nin TGRT kanalıyla birlikte “Azerbaycan Bugün” programı gibi örnekler yayımlanmış, ayrıca Kanada, Almanya ve İsveç’teki çeşitli yerel televizyonlarla Azerbaycan’a dair Azerbaycan dilinde programlar hazırlanmıştır. Bu programlar, AzTV’nin Uluslararası Programlar Bölümü ekibi tarafından üretilmiştir (Hudiyev, 2002, s. 171-172). 2003 Ocak ayından itibaren yayın süresini 24 saate çıkaran AzTV, internet ve uydu aracılığıyla dünya çapında yayına başlamıştır (Muharremli, 2005, s. 38). Türksat 1C ve SeSat uyduları üzerinden Türkiye, Avrupa ve Asya’nın birçok ülkesine ulaşan AzTV, 2004’te seyyar uydu vericisi kullanarak ülke içindeki her noktadan

canlı yayın yapabilmıştır. 16 Ağustos 2006'dan itibaren ise Hotbird ve İntelsat Amerikas uyduları ile Avrupa ve Kuzey Amerika'ya da yayın yapmaktadır ("4 Uyduyla...", 2007, s. 19).

2. Azerbaycandaki Televizyon Yayıncılığındaki Güncel Gelişmeler

Azerbaycan televizyon yayıncılığı, 2000'li yıllardan itibaren hızla gelişmiş ve önemli dönüşümler yaşamıştır. Bağımsızlığın ardından geleneksel yayıncılıkla başlayan süreç, dijitalleşme, küreselleşen medya dünyası ve toplumsal değişimlerin etkisiyle köklü bir evrim geçirmiştir. Bu dönem, Azerbaycan'ın televizyon sektöründe hem teknolojik yenilikler hem de içerik çeşitliliği bakımından belirleyici olmuştur.

2000'li yılların başında, Azerbaycan televizyonu dijital teknolojilere geçiş için önemli adımlar atmış, dijital yayıncılığa geçişin birinci aşaması 2008-2010 yıllarını, ikinci aşaması 2011-2013 yıllarını, üçüncü aşaması ise 2014-2015 yıllarını kapsamıştır. 2016 yılı itibarıyla Azerbaycan genelinde dijital televizyon yayınına geçiş yapılmış ve bu süreç, televizyonların yayın kalitesini iyileştirirken, izleyicilere daha fazla kanal ve içerik seçeneği sunmuştur (Oxu.az, 2016). Dijitalleşme ile birlikte, Azerbaycan televizyon kanalları, 28 Ocak itibarıyla "HD (Yüksek Tanımlı)" yayın formatına geçiş yapmış, interaktif televizyon gibi yenilikçi uygulamalar da izleyicilere sunulmuştur. Bu önemli değişiklik, "Azerspace-1" uydusundan yayımlanan televizyon kanallarının görüntü kalitesinin iyileştirilmesi amacıyla gerçekleştirilmiştir. Söz konusu dönüşüm, "Azərkosmos", "Milli Televizyon ve Radyo Şurası", "Radyo-Televiziya Yayımı ve Peyk Rabitəsi İstehsalat Birliğı" ve "Devlet Radiotezlikler İdaresi" gibi çeşitli devlet kurumlarının işbirliği ile hayata geçirilmiştir. Bu işbirliği, yerli televizyon kanallarının yayın altyapılarının HD formatına uyarlanması ve daha yüksek görüntü kalitesinin sunulmasını hedeflemiştir. Bu geçiş süreci, televizyon yayıncılığındaki teknolojik gelişmelerin bir yansımasıdır. 28 Ocak'tan önce, yerli televizyon kanalları altyapılarını HD yayın yapabilme kapasitesine kavuşturmak için gerekli teknik düzenlemeleri tamamlamışlardır. Yayın teknolojisi de bu dönemde "MPEG-2" sıkıştırma yönteminden, daha verimli ve gelişmiş olan "MPEG-4" sıkıştırma yöntemine geçmiştir. Bu değişim, televizyon yayınlarının veri iletimi ve sıkıştırılmasında daha verimli bir sistemin kullanılmasını sağlamış, dolayısıyla görüntü kalitesinde belirgin bir artış yaşanmıştır (Azerbaycan Cumhuriyeti Görsel-İşitsel Konseyi, 2022 a). HD formatına geçişin en önemli avantajlarından biri, piksel sayısının artması ile daha net ve ayrıntılı bir görüntü sunulmasıdır. "SD (Standart Tanımlı)" formattaki görüntülerle karşılaştırıldığında, HD formatında görüntülerin çözünürlüğü çok daha yüksektir. Bu, izleyicilere daha keskin, canlı ve gerçekçi bir görüntü deneyimi sağlamaktadır. Özellikle detayların belirginleşmesi, izleyicinin görsel algısını güçlendirmiş ve televizyon izleme deneyimini zenginleştirmiştir. Bu gelişme, Azerbaycan televizyon yayıncılığının teknolojik evrimini ve uluslararası standartlara yaklaşma sürecini göstermektedir. HD yayıncılık, yalnızca görüntü kalitesini iyileştirmekle kalmamış, aynı zamanda Azerbaycan'ın medya sektörü için ulusal ve uluslararası düzeyde rekabet edebilirliğini artırmıştır. Bu geçiş, izleyici kitlesine daha

kaliteli içerikler sunma ve global medya standartlarına uyum sağlama açısından önemli bir adımdır.

Azerbaycan'da medya sektörünün düzenlenmesi, 30 Aralık 2021 tarihinde kabul edilen "Media Hakkında" kanunu ile yeniden yapılandırılmış ve bu çerçevede Azerbaycan Cumhuriyeti Audiovizual Şurası kurulmuştur. Şura, Audiovizual medya alanındaki denetim ve düzenlemeleri sağlamakla birlikte devletin medya politikalarının şekillendirilmesinde aktif bir rol oynamaktadır. Şura, audiovizual medya sektörüyle ilgili normatif hukuki düzenlemeler geliştirmek ve bu düzenlemelerin uygulanmasını denetlemekle sorumludur. Ayrıca medya hizmet sağlayıcıları için lisanslama süreçlerini yönetir ve bu sektördeki yasal yükümlülüklerin yerine getirilmesini sağlamak amacıyla denetimler gerçekleştirir. Şuranın faaliyetleri, organizasyonel bağımsızlık ve yasal çerçevede hukuki denetim ile şekillenmektedir (Azerbaycan Cumhuriyeti Görsel-İşitsel Konseyi, 2022 b).

Azerbaycan'da audiovizual medya sektörü önemli bir çeşitliliğe sahiptir ve 2024 verilerine göre, bu alanda faaliyet gösteren medya subyektlерinin sayısı 95'e ulaşmıştır. Bu medya subyektlерinin 43'ü televizyon kanalları, 21'i radyo kanalları, 5'i siparişli yayın hizmeti sağlayıcıları ve 54'ü retranslasyon operatörlerinden oluşmaktadır. Mevcut lisensiyalara bakıldığında, ülke genelinde 11 yerüstü televizyon yayımcıları, 10 bölgesel televizyon yayımcıları, 17 yerüstü radyo yayımcıları ve 4 bölgesel radyo yayımcısı lisansı bulunmaktadır. Ayrıca 13 uydu yayını yapan platform yayımcıları, 20 uydu yayını yapmayan platform yayımcıları ve 43 universal platform operatörü de faaliyet göstermektedir. Bu çeşitlilik, Azerbaycan'ın medya pazarındaki dinamizmi ve sektördeki düzenlemelerin kapsamını ortaya koymaktadır (Azerbaycan Cumhuriyeti Görsel-İşitsel Konseyi, 2025).

2000'lerin başından itibaren dizi sektörünün gelişimi, televizyonun en güçlü içerik kategorilerinden biri haline gelmiştir. Özellikle, "Eşkîya Dünyaya Hükümdar Olmaz", "Muhteşem Yüzyıl", "Diriliş: Ertuğrul" gibi Türk dizilerinin Azerbaycan televizyonlarında yaygınlaşması, iki ülke arasındaki kültürel yakınlık ve medya işbirliğini pekiştirmiştir. Bunun yanı sıra, Azerbaycan televizyonunda "Dede Korkud Oğuznameleri, Abbas ve Gülgez", "Azerbaycan hanlıkları", "Bacanaklar", "Aramızda kalsın", "Kayınana" gibi yerli yapımlar da artmış ve milli kimliği yücelten programların sayısı çoğalmıştır. Azerbaycan televizyonunun, özellikle genç izleyici kitlesi hedefleyen programlar üretme çabası da artmıştır. "Bakı Payızı", "Maşın şou", "Ses Azerbaycan", "Tanıdım seni" ve diğer Reality show'lar, talk-show'lar ve yeni medya türlerine yönelik içerikler, televizyonun farklı demografik gruplara hitap etme potansiyelini artırmıştır.

Televizyon, sosyo-kültürel yaşamda önemli bir rol oynamaktadır ve bu rol, özellikle eğitim, eğlence ve toplumsal katılım alanlarında kendini göstermektedir (Karadağ ve Algül, 2018). Televizyonun eğitimdeki işlevi, yalnızca bilgi sağlama ve öğretici içerikler sunma kapasitesiyle değil, aynı zamanda izleyicilerin kültürel, sosyal ve politik konularda farkındalık geliştirmelerine katkı sağlamasıyla da dikkat çekmektedir. Özellikle belgeseller,

eğitim programları ve bilimsel içerikler, toplumun bilinçlenmesi ve entelektüel gelişimi için önemli araçlardır. Bu bağlamda, Azerbaycan televizyonu da eğitimsel içerikler üretme konusunda önemli adımlar atmış ve yerli yapımların yanı sıra uluslararası yapımlarla da eğitim amaçlı içerikler sunmuştur. Örnek olarak, "Akıl Deryası", "Breyn-Ring", "En Yeni Tarih", "Ben Azerbaycanlıyım", "Haydar Aliyev", "Görünmeyen Kahramanlar" gibi belgesel ve TV programlar seyircilerin maariflendirilmesinde önemli rol oynamıştır.

Toplumsal katılım açısından televizyon, kamuoyunun şekillenmesinde ve toplumsal sorunların gündeme getirilmesinde etkin bir rol oynamaktadır. Televizyon, haber programları, tartışma ve talk-show formatlarında toplumsal olayları, siyasi gelişmeleri ve kültürel meseleleri geniş bir izleyici kitlesiyle paylaşmak için önemli bir platformdur (Kazaz ve Bayar, 2019). Azerbaycan televizyonu da özellikle siyasi katılımı teşvik etmek ve toplumsal bilinç oluşturmak amacıyla çeşitli tartışma programları ve toplumsal olaylara dair haber bültenleri sunmaktadır. "En Yeni Tarih", "Dikkat Noktası", "Hafta", "Hedef", "Çıkışa Doğru", "Sabaha Kalmasın" gibi programlar, izleyicilere toplumdaki değişimleri takip etme, kendi görüşlerini ifade etme ve toplumsal süreçlere dahil olma fırsatı sunmaktadır.

Azerbaycan Cumhuriyeti'nde devlet dili olan Azerbaycan dilinin medya kullanımına dair hukuki düzenlemeler, dilin korunması ve geliştirilmesi amacıyla belirli normlar çerçevesinde şekillenmiştir. 12 Kasım 1995 yılında kabul edilen Azerbaycan Cumhuriyeti Anayasası'nın 21. maddesinin birinci fıkrasına göre Azerbaycan dili devlet dilidir ve bu dilin kullanımı, ülkenin siyasi, toplumsal, ekonomik, bilimsel ve kültürel hayatının tüm alanlarında zorunludur (E-qanun.az, 2025). Medya, bu bağlamda devlet dilinin doğru ve etkin bir şekilde kullanılmasında önemli bir rol oynamaktadır. "Medya Hakkında" Azerbaycan Cumhuriyeti Kanunu, tüm medya kuruluşlarının (basın, televizyon, radyo vb.) Azerbaycan dilinin kurallarına uygun olarak yayın yapmasını ve bu dili doğru bir şekilde kullanmalarını öngörmektedir. Ayrıca devlet diline karşı herhangi bir açık ya da gizli propaganda yapmanın yasaklanması, Azerbaycan dilinin toplumsal ve kültürel alandaki statüsünü güçlendirmeyi amaçlamaktadır. Sonuç olarak, Azerbaycan dilinin medya alanındaki doğru ve yaygın kullanımı, yalnızca dilin korunması için değil, aynı zamanda milli kimliğin ve kültürün yaşatılması için de büyük bir öneme sahiptir.

3. Yeni Teknolojiler ve Dijitalleşme Süreci

Televizyon yayıncılığı, dijitalleşme ve yeni teknolojilerin etkisiyle köklü bir dönüşüm geçirmektedir. 20. yüzyılın ortalarından itibaren geleneksel analog yayıncılıktan dijital yayıncılığa geçiş, özellikle 2000'li yıllardan sonra hız kazanmıştır. Dijital televizyon, yüksek çözünürlük (HD, 4K) ve internet üzerinden yayın (IPTV, OTT) gibi gelişmelerle televizyon yayıncılığı yeniden şekillendirmiştir. Bu süreç, içerik tüketim alışkanlıklarını değiştirmiş, televizyon izleme deneyimini daha interaktif ve kişiselleştirilmiş hale getirmiştir.

Televizyon yayıncılığındaki dijitalleşme, özellikle "dijital bölüşüm" (digital divide) kavramını gündeme getirmiştir. Bu kavram, dijital teknolojilere erişim ve kullanım

arasında küresel ölçekteki eşitsizlikleri ifade eder. Örneğin, ABD ve Avrupa'da dijital yayıncılık altyapıları hızla gelişmişken, gelişmekte olan ülkelerde bu süreç daha yavaş ilerlemektedir (İlaslan ve Sümer, 2023).

Netflix ve YouTube gibi dijital platformlar, geleneksel televizyon yayıncılığını tehdit etmekte, kullanıcıların istediği zaman, istedikleri içeriğe erişebilmelerini sağlamaktadır (Er, 2022). Televizyon yayıncılığında yapay zeka ve veri analitiği gibi yeni teknolojiler, içerik üretimi ve izleyici tercihleri hakkında daha derinlemesine bilgi edinmeyi mümkün kılmaktadır. Bu dönüşüm, televizyon yayıncılığının sadece bir medya aracı olmanın ötesinde, küresel iletişimdeki rolünü de yeniden tanımlamaktadır.

Dijitalleşme süreci Azerbaycan için bir dizi ekonomik, altyapısal ve eğitsel zorlukları beraberinde getirmiştir. Dijital televizyon yayınına geçişin en büyük engellerinden biri, sektördeki altyapı yetersizlikleridir. Azerbaycan'daki medya organları, dijital teknolojilere geçiş için gerekli olan uydu sistemleri, fiber optik altyapılar ve yüksek çözünürlüklü (HD) yayın donanımlarına büyük yatırımlar yapmak zorundadır. Özellikle, küçük ölçekli yerel televizyon kanalları, sınırlı bütçeleri nedeniyle bu teknolojilere yatırım yapmakta güçlük çekmektedir. Dijitalleşme süreci için yapılan altyapı yatırımları, televizyon kanallarının sürdürülebilirliğini tehdit eden mali yükler doğururken, medya şirketlerinin dijital dönüşüme tam anlamıyla adapte olabilmelerini engellemektedir. Örneğin, AzTV, Azerbaycan'ın en büyük devlet televizyon kanallarından biri olarak, 2018 yılında HD yayıncılığa geçiş yapmıştır. Bu geçiş, yüksek maliyetlerle birlikte ciddi altyapı yatırımları gerektirmiştir. Ancak daha küçük ve yerel kanallar, bu tür yatırımları karşılayacak ekonomik kaynaklardan yoksundur. Bu durum, büyük kanalların dijitalleşme sürecinde avantajlı hale gelirken, küçük televizyonların geride kalmasına yol açmaktadır.

Dijital dönüşümün bir diğer önemli engeli, medya profesyonellerinin dijital teknolojiler konusunda yeterli eğitimi almamış olmalarıdır. Azerbaycan'daki televizyon sektöründe analog yayıncılık tecrübesine sahip çalışanlar yer almakta, dijital medya üretimi, sosyal medya yönetimi, veri analitiği ve interaktif medya gibi konularda eğitimli personel eksikliği bulunmaktadır. Televizyon kanallarının dijital araçları etkin kullanabilmesi için uzmanlık gereksinimleri artmakta ve bu da sektördeki dijitalleşme sürecini yavaşlatmaktadır. Dijital medya dönüşümünün başarılı olabilmesi için "dijital okuryazarlık" kavramının medya profesyonellerine kazandırılması önemlidir. Dijital okuryazarlık, yeni medya teknolojilerini etkin bir şekilde kullanabilme ve içerik üretiminde dijital araçlardan faydalanma yeteneğini ifade etmektedir (Belshaw, 2011). Azerbaycan'daki medya sektöründe bu okuryazarlığın artırılması, dijitalleşme sürecinin hızlanması için kritik bir adım olacaktır.

Azerbaycan'da dijitalleşme süreci, kırsal ve kentsel alanlar arasında eşitsiz bir hızla ilerlemektedir. Özellikle kırsal bölgelerde internet altyapısının yetersizliği, dijital televizyon yayınlarına erişimi kısıtlamaktadır. Bu durum, dijitalleşmenin kentsel alanlarla sınırlı kalmasına ve toplumsal eşitsizliği derinleştirmektedir. Kırsal kesimlerde dijital

içeriklere erişim imkansız hale gelirken, geleneksel analog yayınlar hâlâ baskın durumdadır. Bu dijital bölünme, televizyonun toplumsal entegrasyon sağlama potansiyelini sınırlandırmaktadır.

Dijitalleşme, televizyon yayınlarının yalnızca teknolojik değil, içerik anlamında da dönüşümünü zorlamaktadır. Dijital mecralar ve sosyal medya kanallarının etkisi arttıkça, televizyon kanallarının dijital platformlardaki varlıklarını güçlendirmeleri gerekmektedir. Azerbaycan televizyon kanalları da izleyicilerinin beklentilerine cevap verebilmek için dijital platformlarda varlık göstermek zorundadır. Dijitalleşme süreci, "platform ekosistemleri" kavramı çerçevesinde ele alınabilir. Platform ekosistemleri, içerik üreticileri, tüketiciler ve dijital platform sağlayıcıları arasında etkileşimde bulunan, dinamik ve değişken yapılar olarak tanımlanabilir (Sanlı ve Baş, 2024). Azerbaycan televizyonları, dijital platformlarda içerik üretimi ve dağıtımını etkili bir şekilde yönetebilmek için platform ekosistemlerini anlamalı ve dijital stratejiler geliştirmelidir.

Azerbaycan televizyonu, dijitalleşme ve sosyal medyanın etkisiyle büyük bir dönüşüm geçirmektedir. Geleneksel televizyon yayınlarının yanı sıra sosyal medya ve dijital platformlar da önemli bir rol oynamaya başlamıştır. Özellikle genç izleyiciler arasında sosyal medya üzerinden içerik paylaşımı ve etkileşim artmış, televizyon kanalları da bu dijital dönüşüme ayak uydurmak zorunda kalmıştır. Azerbaycan televizyonu, dijital platformlarda kendi içeriklerini yayımlayarak geniş bir izleyici kitlesine ulaşmayı hedeflemektedir. Birçok televizyon kanalının You Tube, Google hesapları mevcuttur (Aztv.az, 2025., Realtv.az, 2025., Xezertv.az, 2025, İtv.az, 2025, Atv.az, 2025). Bununla birlikte sosyal medya üzerinden yayılan haberler ve programlar, geleneksel televizyonun rolünü bir nebze zayıflatmıştır. Ancak dijital platformların sunduğu interaktif özellikler ve hızla yayılan içerikler, televizyonun izleyicilere ulaşma şekillerini dönüştürerek medya peyzajını yeniden şekillendirmektedir. Bu süreç, televizyonun sosyal medya ile entegrasyonunu ve dijital içerik üretme becerisini daha da önemli kılmaktadır.

4. Mücadele Edilen Sorunlar ve Çözüm Önerileri

Bağımsızlık sonrası Azerbaycan televizyonu, hem finansal zorluklar hem de altyapı sorunları ile önemli engellerle karşılaşmıştır. 1990'ların sonlarına doğru televizyon yayıncılığı, Sovyetler Birliği'nin çöküşü ve bağımsızlık sürecinin getirdiği ekonomik zorluklar nedeniyle ciddi sıkıntılar yaşamıştır. Televizyon kanallarının kurulumundan başlayarak, içerik üretimi ve yayın altyapısının modernizasyonuna kadar bir dizi finansal sorun ortaya çıkmıştır. Bu durum, özellikle kamu yayıncılığına ve bağımsız medya organlarına yansıyan bütçe kesintileri ile kendini göstermiştir (Ahmadova, 2017, s. 16).

Azerbaycan Cumhuriyeti Görsel-İşitsel Şura Başkanı İsmet Sattarov'un açıklamalarına göre, Azerbaycan'da radyo ve televizyon kanallarının maddi desteğe ihtiyacı var (Azxeber.com, 2025). Finansal zorluklar, televizyon kanallarının hem içerik üretiminde hem de teknoloji yatırımlarında yeterli kapasiteye sahip olmamalarıyla sonuçlanmıştır. Yerli yapımların kalitesizliği, uluslararası standartlara ulaşamayan yayın altyapısı ve güncel medya teknolojilerinin kullanılmaması bu zorlukların somut örnekleridir. Özellikle, 2000'li yılların başında Azerbaycan televizyonları, televizyon yayıncılığına yönelik teknolojik yatırımların eksikliğinden ötürü, HD yayın formatlarına geçişte gecikmeler yaşamıştır. Örneğin, HD yayın formatına geçişi 2012'ye kadar ertelemiş olan bazı televizyon kanalları, bu geçişin getirdiği teknik zorluklarla baş etmekte güçlük çekmiş ve 2022 yılından itibaren bazı kanallar HD yayına geçebilmiştir (Modern.az, 2022). Bu süreçte, ulusal televizyon kanallarının büyük çoğunluğu yeni medya teknolojilerine ve dijitalleşmeye adapte olabilmek için finansal kaynaklardan yoksun kalmıştır. Televizyon kanallarının finansal sürdürülebilirliğini sağlamak için alternatif gelir kaynakları oluşturulabilir. Özellikle sponsorluk anlaşmaları, özel programlar ve dijital platformlar üzerinden yapılan içerik satışları gibi yeni gelir modelleri teşvik edilmelidir. Ayrıca devletin televizyon sektörüne yönelik teşvik politikaları geliştirilmelidir. Azerbaycan'daki karasal televizyon kanallarında, 2024 yılının 2. çeyreğinde yayınlanan programların içerik-tür istatistikleri, televizyon yayıncılığının içerik çeşitliliği ve toplumsal etkileri üzerine önemli ipuçları sunmaktadır. Veriler, kamu televizyonlarında yayınlanan programların önemli bir kısmının (yüzde 24,1) istatistik, bilgi ve analitik programlardan oluştuğunu gösterirken, bunun ardından spor programları (yüzde 16,4) ve reklam içerikleri (yüzde 14,4) gelmektedir (Sia.az, 2024). Kültürel ve eğitsel programlar, tüm kanallarda yalnızca yüzde 9'luk bir paya sahip olup, bu oran içerik çeşitliliği açısından dikkat çekici bir eksiklik olarak değerlendirilebilir. Kültürel ve eğitsel programların payının yüzde 9 ile sınırlı kalması, toplumsal gelişim ve kültürel mirasın aktarımı açısından ciddi bir eksikliktir. Televizyon, toplumların kültürel kimliklerinin korunmasında ve eğitsel gelişiminde önemli bir rol oynamaktadır. Ancak eğitim ve kültürel programların sınırlı sayıda olması, özellikle genç nesillerin kültürel mirasa ve tarihi bilgilere erişiminde kısıtlamalar yaratmaktadır. Televizyon kanalları, kültürel ve eğitsel içeriklere daha fazla yer vermelidir (Karadağ ve Algül, 2018). Özellikle Azerbaycan'ın tarihine, geleneklerine ve kültürel çeşitliliğine dair belgeseller, eğitici programlar ve kültürel etkinliklerin yaygınlaştırılması, izleyicilerin bu alanlarda daha fazla bilgi edinmelerini sağlayacaktır. Eğitim alanında bilimsel tartışmalar ve uzman görüşlerinin yer aldığı programlar da toplumsal gelişimi destekleyebilir. İstatistik, bilgi ve analitik programların toplam içeriğin sadece yüzde 24,1'ini oluşturması, toplumsal bilinçlendirme ve kamuoyunun doğru bilgiye erişimi açısından eksiklikler yaratabilir. Bu tür programlar, izleyicilerin bilinçli ve eleştirel düşünme becerilerini geliştirmelerine yardımcı olabilir, ancak bu içeriklerin yeterince yaygın olmaması, toplumda bilgiye dayalı kararlar almanın zorlaşmasına neden olabilir. Kamu televizyonları, istatistik ve analiz programlarının payını artırmalı, toplumsal sorunlar hakkında derinlemesine tartışmalar yapabilen içerikler üretmelidir (Avşar, 2005). Özellikle sosyal

adalet, ekonomi, sağlık, eğitim gibi önemli konular üzerine bilgi ve analiz sunan programlar, izleyicilerin bilinçlenmesine katkı sağlayacaktır. Reklam içeriklerinin televizyon yayınlarında büyük bir paya sahip olması, medya içeriklerinin ticari baskılarla şekillendiğini ve topluma hizmet etme amacından uzaklaşabileceğini gösteriyor. Reklamların televizyon yayıncılığında önemli bir yer tuttuğu görülse de bu içeriklerin toplumun değerleri ve eğitimini destekleyen programlarla denge içinde olması gerekmektedir. Televizyon kanalları, reklam gelirlerini artırırken, aynı zamanda toplumsal faydayı gözeten içerikler üretmeye teşvik edilmelidir. Benzer şekilde, spor programlarının ikinci sırada yer alması, televizyon yayıncılığında daha fazla eğlence odaklı içeriklerin tercih edilmesine neden olabilir. Bu da toplumsal sorunlar, kültürel değerler veya derinlemesine analiz içeren içeriklerin ikinci planda kalmasına yol açabilir. Kültürel ve eğitsel içeriklerin artan bir şekilde televizyon yayıncılığına entegre edilmesi için medya kuruluşları, eğitimciler, kültürel liderler ve toplumsal uzmanlarla işbirliği yapmalıdır. Ayrıca dijital platformların etkisiyle, çevrimiçi eğitsel içerikler de televizyon yayınlarıyla entegre edilerek izleyicilere daha geniş bir erişim sağlanabilir.

Söylenildiği gibi televizyon gazeteciliğinde ortaya çıkan sorunlardan biri de Azerbaycan televizyonunun dijitalleşme süreci, teknolojik ve altyapısal zorluklardır. Bu sürecin hızlanabilmesi için hem altyapı yatırımlarının artırılması hem de dijital okuryazarlık seviyesinin yükseltilmesi gerekmektedir (Silik ve Aydın, 2021). Ayrıca dijital bölünmenin ortadan kaldırılması için kırsal bölgelere yönelik stratejiler geliştirilmesi, dijital içerik üretiminin artırılması ve televizyonların dijital platformlarda daha etkin bir şekilde varlık göstermesi önemlidir. Dijital dönüşüm, yalnızca teknolojik bir değişim değil, aynı zamanda medya kültürünün evrimini de ifade eder ve bu süreç, Azerbaycan'ın medya yapısının küresel düzeyde daha rekabetçi ve erişilebilir olmasına olanak sağlayacaktır. Azerbaycan'da televizyon gazeteciliği, geleneksel yöntemlere dayalı olarak yaygınlaşmış olsa da veri gazeteciliği henüz gelişme aşamasındadır. Veri gazeteciliği, büyük veri setlerini analiz ederek, olayları daha doğru, kapsamlı ve görsel bir şekilde sunmayı amaçlar (Dumanlı, 2018). Ancak Azerbaycan'da bu alandaki içerik üretimi sınırlıdır. Televizyon kanalları, genellikle temel haber aktarımı ve görsel içeriklere odaklanırken, veriye dayalı derinlemesine analizlere pek yer verilmemektedir. Veri gazeteciliğinin eksikliği, izleyicilere yalnızca yüzeysel bilgi sunulmasına neden olmakta, bu da kamuoyunun daha bilinçli ve etkili kararlar almasını engellemektedir. Örneğin, Azerbaycan'daki seçim sonuçları veya ekonomik göstergeler üzerine veri odaklı grafikler ve görselleştirmelerle yapılan haberler nadiren yayınlanmaktadır. Bu eksiklik, halkın toplumsal olayları ve verileri daha kapsamlı şekilde değerlendirmesini zorlaştırmaktadır. Azerbaycan'da veri gazeteciliğini geliştirmek için medya kuruluşlarının veri analiz uzmanlarıyla işbirlikleri kurması ve bu alandaki eğitimlere yatırım yapması gerekmektedir. Ayrıca veri görselleştirme araçları ve etkileşimli grafikler kullanılarak, televizyon kanallarında izleyicilere daha detaylı ve açıklayıcı içerikler sunulabilir. Bu sayede veri gazeteciliği ile toplumsal bilinç artırılabilir ve izleyicilere daha derinlemesine bilgi sağlanabilir.

Sonuç

Azerbaycan televizyonu, 1990'ların sonlarına doğru Sovyetler Birliği'nin çöküşüyle birlikte bağımsızlık kazanmış ve bu durum medya sektöründe önemli değişikliklere yol açmıştır. Ancak televizyon sektörü, dijitalleşme sürecine geçişte birçok engelle karşılaşmıştır. Özellikle dijital altyapı eksiklikleri, yerel televizyon kanallarının dijital dönüşüme adapte olmasını zorlaştırmıştır. Altyapı yatırımları, büyük televizyon kanallarının kapasitesiyle sınırlı kalırken, küçük ve yerel televizyonlar finansal yetersizlikler nedeniyle bu dönüşümden mahrum kalmıştır. Dijital yayıncılığa geçişin temel unsurlarından biri olan HD yayına geçiş, ancak 2012'ye kadar sağlanabilmiş ve bu geçişin getirdiği teknik sorunlarla başa çıkılmaya çalışılmıştır.

Bu süreçte karşılaşılan bir diğer önemli zorluk ise finansal destek eksikliğidir. Televizyon kanalları, dijital platformlarda yayına geçebilmek için büyük yatırımlar yapmak zorundadır. Ancak bu yatırımlar genellikle bütçe kısıtlamaları nedeniyle gerçekleştirilmemektedir. Azerbaycan'daki televizyon kanalları, teknolojik yatırımlar konusunda yetersiz finansman sağlamak ve bu durum sektördeki dijital dönüşümün hızını yavaşlatmaktadır.

Dijitalleşme sürecinin bir diğer önemli boyutu, dijital okuryazarlık eksiklikleridir. Azerbaycan'daki medya profesyonellerinin çoğunluğu, geleneksel yayıncılık deneyimine sahip olup, dijital medya üretimi ve sosyal medya yönetimi gibi yeni becerilere ihtiyaç duymaktadır. Dijital okuryazarlık, yalnızca izleyiciler için değil, aynı zamanda medya profesyonelleri için de kritik bir beceri haline gelmiştir. Dijital okuryazarlık eğitimlerinin yaygınlaştırılması, medya çalışanlarının dijital dönüşüm sürecine uyum sağlamalarını kolaylaştıracaktır. Medya profesyonellerinin dijital araçları daha etkin kullanabilmesi, televizyon kanallarının içerik üretimini hızlandıracak ve dijital platformlarda daha geniş bir izleyici kitlesine ulaşılmasına olanak tanıyacaktır.

Azerbaycan televizyonunun dijital dönüşüm sürecinde karşılaştığı bir diğer önemli zorluk ise içerik çeşitliliği ve toplumsal etkileridir. Televizyon, toplumsal entegrasyonu sağlayan ve kültürel mirası koruyan bir araç olarak önemli bir rol oynamaktadır. Ancak Azerbaycan televizyonu, özellikle kamu yayınlarında kültürel ve eğitsel içeriklere yeterli oranda yer vermemektedir. Kültürel ve eğitsel içeriklerin televizyon yayıncılığında sınırlı bir paya sahip olması, toplumun kültürel gelişimine katkı sağlamak açısından ciddi bir eksiklik yaratmaktadır. Bu içeriklerin artırılması, özellikle genç nesillerin kültürel mirasa ve tarihi bilgilere erişimini sağlayacak, toplumsal gelişimi destekleyecektir. Ayrıca, televizyonun eğitim alanındaki rolü de göz ardı edilmemelidir. Eğitimle ilgili programlar, toplumun bilinçlenmesine katkı sağlayabilir. Ancak, bu tür programların sayısının sınırlı olması, toplumsal bilinçlenmeyi engellemektedir. Eğitim ve kültürle ilgili programların artması, toplumsal değerlerin korunmasına ve halkın eğitilmesine katkı sağlayacaktır.

Azerbaycan televizyonu, veri gazeteciliği alanında henüz önemli bir gelişim göstermemiştir. Veri gazeteciliği, büyük veri setlerinin analiz edilerek, izleyicilere daha

derinlemesine bilgi sunulmasını sağlar. Ancak Azerbaycan'daki televizyon kanalları, genellikle yüzeysel haber aktarımına odaklanmakta ve veri analizi üzerine derinlemesine içerik üretmemektedir. Bu eksiklik, halkın toplumsal olayları daha doğru ve kapsamlı bir şekilde değerlendirmesini engellemektedir. Veri gazeteciliğinin gelişmesi, izleyicilere daha etkileşimli ve bilgiye dayalı içerikler sunarak, toplumda bilinçli kararlar alınmasına katkı sağlayacaktır. Televizyon kanallarının veri analisti uzmanlarıyla işbirliği yaparak, veri gazeteciliğini yaygınlaştırması gerekmektedir. Bu sayede izleyicilere toplumsal olaylar hakkında daha detaylı bilgi verilebilir ve izleyicilerin eleştirel düşünme becerileri geliştirilebilir.

Dijitalleşme süreci, Azerbaycan'da dijital bölünmeye yol açmıştır. Kırsal ve kentsel alanlar arasındaki dijital eşitsizlik, televizyonun toplumsal entegrasyon sağlama rolünü sınırlamaktadır. Kırsal bölgelerde internet altyapısının yetersizliği, dijital içeriğe erişimi engellemektedir. Bu durum, kırsal alanlarda dijital medyaya olan erişimi zorlaştırmakta ve toplumdaki dijital eşitsizliği artırmaktadır. Bu eşitsizliğin ortadan kaldırılması için, devletin dijital altyapı yatırımlarına yönelmesi ve kırsal bölgelere yönelik stratejiler geliştirmesi gerekmektedir. Kırsal bölgelerde dijital içerik üretiminin artırılması ve televizyonların dijital platformlarda daha etkin bir şekilde varlık göstermesi, dijital bölünmenin giderilmesine katkı sağlayacaktır. Dijitalleşme süreci sağlıklı bir şekilde ilerlerse, Azerbaycan televizyonu, medya dünyasında önemli bir aktör haline gelebilir ve izleyicilerine daha derinlemesine, kaliteli ve çeşitli içerikler sunabilir.

Extended Abstract

Television is not merely a means of entertainment in modern societies; it also plays a central role in ensuring the flow of information, constructing cultural identity, and transmitting societal values. In this context, television broadcasting should be regarded as a critical tool, especially in countries undergoing transitional periods, for understanding the transformation processes within the media sector. Azerbaijani television broadcasting also entered a phase of independence following the collapse of the Soviet Union; this process led to the restructuring of television both technologically and in terms of content.

This study aims to analyze the development of Azerbaijani television from the Soviet era to the post-independence period, the challenges it has encountered, and the efforts made to address these challenges. Within the scope of the study, a historical background is provided, the changes in the media sector brought about by the digitalization process are examined, and structural, economic, and cultural problems are discussed along with proposed solutions.

Throughout the Soviet period, Azerbaijani television functioned as an ideological apparatus and operated within the central government's propaganda mechanism. Broadcasting content reflected Moscow-centered policies, while local cultural elements and linguistic diversity were marginalized. The public function of television was restricted

to supporting the existing political regime rather than shaping individuals' worldviews. In the post-independence period, however, significant structural changes occurred in the media sector. The establishment of private television channels brought about relative liberalization in broadcasting policies. During this period, the media began to free itself from ideological state control; however, this liberalization process remained limited due to technical and financial insufficiencies.

Since the 2000s, Azerbaijani television has faced digitalization and new media technologies. Technologies such as IPTV, OTT services, and HD broadcasting have necessitated structural transformation within television channels. However, this transformation has occurred unevenly. While large-scale television channels have adapted more easily to digital transformation, local and small-scale stations have struggled due to limited financial resources and technical infrastructure. The transition to HD broadcasting was delayed due to inadequate technical infrastructure, and many local channels could not complete this transition until 2012. This situation has led to disparities in viewer experience and limitations in access to media content.

Television channels need high-cost infrastructure investments to adapt to digitalization. However, particularly small and regional channels lack the financial capacity to make such investments. The insufficiency of state support and the private sector's hesitant attitude toward media investment have slowed down the transformation process. A proposed solution at this point is to develop alternative revenue models (subscription systems, digital advertising, sponsorships) and to implement incentive policies that would enhance the financial sustainability of media organizations. Media professionals in Azerbaijan largely possess experience based on traditional broadcasting practices. Topics such as digital content production, social media management, and data-driven journalism have not yet been fully embraced in the sector. This situation limits both the quality of content and the level of audience engagement. Expanding digital literacy training for media workers will strengthen the human resource aspect of the sectoral transformation.

The role of television in raising social awareness and preserving cultural heritage is of critical importance, particularly for public broadcasting. However, a large portion of television broadcasting in Azerbaijan focuses on entertainment content. Due to the insufficient presence of educational and cultural programming, younger generations have a weakened connection to historical and cultural contexts. In this regard, it is recommended to increase the number of programs that reflect cultural diversity and historical consciousness. Data journalism, which enables in-depth analysis and information-based content production, represents an important dimension of modern media. Azerbaijani television broadcasting, however, still insists on traditional forms of superficial news presentation. By investing in data journalism, television channels can offer more comprehensive and critical content to audiences, thereby enhancing media literacy and societal awareness.

The disparity in digital infrastructure between urban and rural areas significantly affects access to digital media in Azerbaijan. The inadequacy of internet infrastructure in rural regions restricts access to digital content and prevents the benefits of digitalization from being distributed equally across the population. In this regard, it is essential for the state to expand investments in digital infrastructure to rural areas and to support local media organizations.

The findings of this study show that the main issues encountered by television in the digitalization process are infrastructure deficiencies, financial limitations, lack of digital skills, weak content diversity, and digital inequality. The proposed solutions to address these issues include: restructuring public policies to support the media sector, providing digital training to media professionals, promoting local content, and spreading modern practices such as data journalism.

Successfully completing the digitalization process in Azerbaijan's media sector is of great importance, not only in terms of content production but also in terms of media literacy, societal awareness, and the preservation of cultural identity. In this context, the process of restructuring television will enable Azerbaijan to achieve a stronger and more sustainable position within global media systems.

Kaynakça | References

- Ahmadova, A. (2017). Azərbaycan televizyon alanı oluşumu ve gelişim süreci (telesistemin evrimsel yoluna bir bakış). Bakü Devlet Üniversitesi.
- Alibeyli, E. (2005). Azərbaycan televizyonu. MBM Yayınları.
- Alibeyli, E. (2006). Televizyonun medeniyet sisteminde yeri. *Medeni Maarif Dergisi*, 5 (183), 10.
- Alizade, Y. ve Muharremli, G. (2006). Azərbaycan efiri (yayını), Tarih ve Çağdaşlık. Nurlan Yayınları.
- Atv.az. (2025). <https://atv.az/> (Erişim tarihi, 17 Mart, 2025).
- Avşar, Z. (2005). Kamu Hizmeti yayıncılığı, uluslararası yaklaşımlar ve Türkiye Radyo Ve Televizyon Kurumu. *Ege Üniversitesi İletişim Fakültesi Yeni Düşünceler Hakemli E-Dergisi* (1), 93-124.
- Azerbaycan Cumhuriyeti Görsel-İşitsel Konseyi. (2022 a). “Azerbaycan televizyon kanalları HD formatında yayına başlayacak”. <https://acra.gov.az/az/xeberler/826> (Erişim tarihi, 18 Mart, 2025).
- Azerbaycan Cumhuriyeti Görsel-İşitsel Konseyi. (2022 b). “Azerbaycan Cumhuriyeti Görsel-İşitsel Konseyi hakkında genel bilgi”. <https://acra.gov.az/az/xeberler/897> (Erişim tarihi, 18 Mart, 2025).
- Azerbaycan Cumhuriyeti Görsel-İşitsel Konseyi. (2025). “Azerbaycan Cumhuriyeti Görsel-İşitsel Konseyi'nin 2024 Raporu”. <https://acra.gov.az/az/xeberler/1330> (Erişim

- tarihi, 18 Mart, 2025).
- Aztv. (2025). <https://aztv.az/az> (Erişim tarihi, 17 Mart, 2025).
- Azxeber.com. (2025). "Radyo ve televizyon kanallarının maddi desteğe ihtiyacı var." Azxeber.com. <https://azxeber.com/az/radyo-ve-televiziya-kanallarinin-maliyye-desteyine> ehtiyaci-var-ismet-settarov/media/ (Erişim tarihi, 17 Mart, 2025).
- Belshaw, D. A. (2011). What is 'digital literacy'? Durham University.
- Dumanlı, K., D. (2018). Veri gazeteciliği: Gazeteciliğin ve gazetecilerin geleceği. *Kurgu*, 26(3), 101-116.
- Ensarov, V. (2011). Sovyetler Birliği dönemi'nde Azerbaycan'da görsel - işitsel yayıncılık ve habercilik anlayışı. *Atatürk İletişim Dergisi*(1), 131-147.
- Ensarov, D. V., ve Yurdigül, D. D. Y. (2016). Bağımsızlık dönemi Azerbaycan'ında radyo-televizyon alanında kamu ve devlet yayıncılığının gelişimi. *Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi*, 4(1). <https://doi.org/10.19145/guifd.41931>
- E-qanun.az (2025). "Azerbaycan Cumhuriyeti'nin devlet dili hakkında Azerbaycan Cumhuriyeti Kanunu". <https://e-qanun.az/framework/1865> (Erişim tarihi, 16 Mart, 2025).
- Er, H. E. (2022). Dijital platformların izleyici alışkanlıkları üzerindeki etkisi: netflix örneği. *Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi* 9(1) 117-142. <https://doi.org/10.34086/rteusbe.1114260>
- Guliyev, E. (2004). Televizyon: Teori, gelişme eğilimleri. Bilim ve Eğitim.
- Hanim, İ. (2004). TeleFenomen, Elşad Quliyev'le 16 Saat Sohbet. Şark - Garp Yayınları.
- Hudiyev, N. (2002). Radyo, televizyon ve edebi dil. Azerbaycan Devlet Neşriyatı Yayınları.
- Xezertv.az. (2025). <https://www.xezertv.az/> (Erişim tarihi, 17 Mart, 2025).
- İtv.az. (2025). <https://itv.az/> (Erişim tarihi, 17 Mart, 2025).
- İlslan, S. ve Sümer, B. (2023). Uluslararası televizyon akışının platformlaşması bağlamında Avrupa'da kamu hizmeti yayıncılığının dönüşümü ve TRT. *Ankara Üniversitesi SBF Dergisi*, 78(2), 333-355. <https://doi.org/10.33630/ausbf.1169879>
- Işık, M. (2013). Medya ve Demokrasi Paradoksu: Medya Yoluyla Demokrasinin Tehdit Edilmesi. *Selçuk İletişim*, 3(4), 114-121. <https://doi.org/10.18094/si.51502>
- Karadağ, G. H. ve Algül, A. (2018). Kullanımlar ve doyumlar yaklaşımı bağlamında genel televizyon / tematik televizyon izleme alışkanlıkları. *Turkish Online Journal of Design Art and Communication*, 8(4), 708-724.
- Memmedli, C. (2006). Gazeteciliğin çağdaş gelişim eğilimleri. ELM Yayınları.
- Modern.az. (2022). "Bugünden itibaren televizyon kanalları HD yayına geçecek." Modern.az. <https://modern.az/aktual/328836/bu-gunden-telekanallar-hd-yayima-kecir/> (Erişim tarihi, 17 Mart, 2025).
- Muharremov, G. (1996). Televizyon hakkında etütler. Azerbaycan Devlet Yayınları
- Muharremli, Gulu (2005). Televizyon gazeteciliğinin temelleri. Bakü Devlet Üniversitesi Yayınları.
- Oxu.az. (2016). "Azerbaycan'da dijital yayına tam geçiş tarihi açıklandı". <https://oxu.az/cemiyyet/azerbaycanda-reqemsal-yayima-tam-kecidin-vaxti->

- [aciqlandi](#) (Erişim tarihi, 20 Mart, 2025).
- Realtv.az. (2025). <https://www.realtv.az/livetv> (Erişim tarihi, 17 Mart, 2025).
- Rüstemov, A. (2005). Jurnalistika(Gazetecilik). Bakü Üniversitesi Yayınları.
- Sanlı, K. C. ve Baş, K. (2024). E-Ticaret kanunu değişiklikleri: Rekabeti koruyor mu yoksa engelliyor mu?. *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakóltesi Hukuk Araştırmaları Dergisi*, 30 (1), 250-277. <https://doi.org/10.33433/maruhad.1445759>
- Sia.az (2024). “Azerbaycan'da televizyon programlarına ilişkin istatistikler açıklandı”. Sia.az <https://sia.az/az/news/social/1172048.html> (Erişim tarihi, 17 Mart, 2025).
- Silik, Y. ve Aydın, F. (2021). Dijital okuryazarlık ve teknoloji okuryazarlığı: Karşılaştırmalı bir inceleme. *Manisa Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 19(4), 17-34. <https://doi.org/10.18026/cbayarsos.907788>
- “4 Uyduyla Avrupa, Asya ve Amerika’da” (2007). *TV Plyus Dergisi*, 1, s.19